

den, ikke til flere Personer, men saaledes, at den kan blive til Nytte. For mig har det været næsten komisk at se, hvorledes Understøttelser tidligere bleve givne i saa smaa Kvantiteter, at jeg ikke kunde se, at de vare til nogen som helst Nytte. Det var den ene Side. Men der er en anden Art af Reiseunderstøttelse, som ikke er forlangt, som sjældnere er fremdragen, men som jeg kunde ønske gaves hyppigere. Det er den Slags, hvor Regjeringen selv vælger en bestemt Mand, som den sender ud for at undersøge bestemte Forhold. Jeg tænker nu her — dette Forhold ligger mig nærmest — paa Skolevesenet; som de Herrer vide, ere alle Spørgsmaal, vedkommende Skolen paa dens høiere og lavere Trin, i Bevægelse overalt i Europa; ny Ideer, Tanker og Organisationer komme frem med Hensyn til Maal og Fremgangsmaade, ja, med Hensyn til hele det ydre Apparat, Bænk, Borde, Luften, og det er umuligt at følge med ved at sidde herhjemme og høre og læse derom; thi det er ikke nok, at man ser en Plan og hører derom, man maa se, hvorledes den virker i Livet. Det vilde derfor være mig kjær, om den høitærede Minister af og til vilde henvende sig Rigsdagen med Begjæringer om Reiseunderstøttelse paa den Maade, og jeg tvivler ikke om, at Rigsdagen ogsaa i saa Henseende vil vise Imødekommen. — Jeg skal slutte med at udtale min Glæde over de Udtalelser, som kom fra det ærede Medlem fra Langeland (Brandes) med Hensyn til Theatret. Vi have jo saa ofte haft Theaterspørgsmaal under Forhandling her, men jeg maa tilføje, det er første Gang, der fra den Side er lydt saa gode og veltalende Udtalelser om Theatrets Opgave og Stilling som dem, der kom fra det ærede Medlem. Jeg kan ogsaa være enig med ham i de Ønsker, han fremsatte om Forandring med Hensyn til Reglementet. Der er kun en lille Ansigtslighed i hans Fremstilling, jeg tillader mig at gjøre ham opmærksom derpaa, for at han kan rette den. Han mente nemlig, at Sekondtheatrene ikke kunde opføre Holbergs Komedier, fordi de vare det kongelige Theaters Eiendom. Det er ikke Tilfældet; Grunden til, at disse Stykker ikke kunne opføres der, er ikke, at de ere det kongelige Theaters Eiendom, men Sekondtheatrenes Bevillinger indskrænke dem til kun at opføre en vis Slags Stykker. Altsaa ved en Forandring i deres Bevillinger kunne de komme dertil. Der er igrigt i Reglementet navnlig ligeoverfor Forfatterne flere Punkter, som jeg kunde ønske forandrede, og jeg tror, det vilde være baade til Theatrets og Forfatternes Fordel. Jeg skal slutte med at anbefale de Herrer at stemme for Mindretallets Forslag med Hensyn til de tre Abjunker, men forresten at stemme med Flertallet i de øvrige Punkter, som jeg har tilladt mig at omtale.

Tauber: Naar man har set det Budget, som den høitærede Kultusminister har forelagt Rigsdagen i § 21, og naar man har hørt den Tale, som den høitærede Minister holdt igaar, saa kan man ikke Andet end faae det Indtryk, at den høitærede Minister har stillet sig som Opgave ved det nærværende Lovforslag at avancere paa ethvert Punkt og at søge at sætte de Diemed og de Bestræbelser igjennem, som tidligere Ministre ikke have været istand til at føre igjennem overfor Rigsdagen. Den høitærede Minister har ikke indskrænket sig til at følge de Regler, som ellers pleie at gjøres gjældende fra Ministeriets Side med Hensyn til Finantsloven, nemlig, at Vestre, Folkethingets Flertal eller Folkethinget i det Hele taget ikke maa forandre Sædvanerne paa Finantsloven. Nei, den høitærede Kultusminister forandrer selv Sædvanerne, ja, gjør endog meget væsentlige Brud paa afskillige Punkter. Det første Sted, hvor vi møde dette, er med Hensyn til Tilskudet til de mindre Præstefald. Det var jo en Overenskomst, som i sin Tid blev truffen imellem det daværende Flertal af Folkethinget — det var ikke det samme Flertal som det nuværende, men et Flertal, som dengang havde dannet sig, og som jeg forøvrigt ikke hørte til — og den daværende Regjering, at der skulde anvendes et Beløb af 25,000 Kr. af de af Stiftsmidlerne henlagte Penge, for dermed at supplere de mindre Præstefalds Indtægter. Der laa ikke deri nogen Godkjendelse af den Fremgangsmaade, som den daværende Minister paa egen Haand havde indført ved at bestjære de større Præstefalds Indtægter; men man tog dette som et Faktum, til hvilket man forbeholdt sig sin Stilling. For at faae en Ende paa et dengang svævende Stridsspørgsmaal tillod man, at Sagen blev ordnet paa denne Maade; men derudover var det ikke dengang fra Rogens Side Meningen at gaa. Nu kunde det jo meget vel siges, at det maasse i og for sig kunde være ønskeligt, at der droges endel af Indtægterne fra de store Præstefald, og at der lagdes Noget til de mindre Præstefald, og forsaavidt kan det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther), der jo i denne Sag som sædvanlig optræder som ivrig Forsvæter af Alt, hvad den afgangende Kultusminister har gjort, til en vis Grad have Ret. Men Hovedpunktet deri er, hvorvidt Administrationen skal have Lov til at gjøre dette paa egen Haand, og hidtil har Folkethinget jo netop været en bestemt Modstander af, at der indrømmes Administrationen Ret til at ordne Præstefølningsforholdene uden Rigsdagens Medvirking. Naar man nu iaar indrømmer Kultusministeren Ret til at gjøre dette Skridt videre og saa et andet Aar giver ham Ret til at gjøre endnu et større Skridt videre og saa fremdeles, da tillader man jo i Virkeligheden Regjeringen